

POLICY BRIEF 4

LESSEN UIT HET ONTHAAL VAN TIJDELIJK ONTHEEMDEN UIT OEKRAÏNE

Deze Policy Brief is in het bijzonder relevant voor:

- VDAB
- Wonen in Vlaanderen en het Vlaams Ministerie van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd
- Vlaams Agentschap Binnenlands Bestuur, het Agentschap Integratie en Inburgering, Atlas vzw, Amal vzw, en Bon vzw, en het Vlaamse Ministerie van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

REFUFAM onderzoekt het effect van overheidsbeleid op de integratietrajecten van vluchtelinggezinnen. Deze *Policy Briefs* zijn gebaseerd op interviews en groepsgesprekken met 98 leden van vluchtelinggezinnen en met 99 praktijkwerkers uit de eerste en tweede lijn. Onder *vluchtelinggezinnen* begrijpen we gezinnen waarin tenminste één persoon internationale bescherming geniet, als erkend vluchteling

SAMENVATTING

In 2022 activeerde de EU de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (de Richtlijn)¹, waardoor personen die voor 24 februari 2022 in Oekraïne woonden een tijdelijk verblijfsrecht kregen in

¹ Richtlijn 2001/55/EG van de Raad van 20 juli 2001 betreffende minimumnormen voor het verlenen van tijdelijke bescherming in geval van massale toestroom van ontheemden en maatregelen ter bevordering van

EU-lidstaten. In Vlaanderen werden verschillende beleidsmaatregelen getroffen om de rechten te voorzien van personen die dit verblijfsrecht genoten. Op basis van interviews met praktijkwerkers uit de eerste en tweede lijn, bundelen we in deze Policy Brief enkele inzichten over wat we hieruit kunnen leren om het onthaal van andere groepen van vluchtelinggezinnen effectiever en efficiënter te maken.

We formuleren verschillende beleidsaanbevelingen, waaronder: **geef prioriteit aan wonen en onderwijs** in de eerste fase nadat een beschermd statuut werd toegekend; **faciliteer en investeer in tijdelijke huisvesting** gedurende de periode waarin vluchtelinggezinnen op zoek zijn naar een permanente woonst; en **pas in het eerste jaar na erkenning taalvereisten flexibel toe in specifieke publieke diensten**, zodat geen kostbare tijd verloren gaat aan administratieve obstakels en zodat vluchtelinggezinnen makkelijker de weg vinden naar snel en duurzaam werk.

BEVINDINGEN

1. Prioriteit aan Wonen en Onderwijs

Het tijdelijk verblijfsstatuut verleent ontheemde personen uit Oekraïne recht op sociale bijstand, huisvesting, toegang tot de arbeidsmarkt en tot onderwijs. Om deze rechten te verwezenlijken hebben de Vlaamse en Federale overheid verschillende maatregelen getroffen, vaak in samenwerking met lokale besturen en/of NGO's.

De Vlaamse regering gaf aanvankelijk prioriteit aan de toegang tot wonen en tot onderwijs voor de kinderen. Van tewerkstelling en andere vereisten die doorgaans deel uitmaken van het officiële inburgeringstraject was in de eerste periode geen sprake.

een evenwicht tussen de inspanning van de lidstaten voor de opvang en het dragen van de consequenties van de opvang van deze personen.

De minister benadrukt evenwel dat [tijdelijk ontheemden] niet gezien mogen worden als de oplossing voor de krapte op de arbeidsmarkt, waarbij ze letterlijk en figuurlijk tegen elke prijs ingezet worden. [...] De eerste prioriteit is dan onderdak zoeken en zorgen dat de kinderen naar school kunnen gaan.

(Verslag gedachtewisseling Commissie voor Economie en Werk, 1315 (2021-2022), 02.03.22))

Deze aanpak lijkt **in lijn met de behoeften van deze groep nieuwkomers**. Zoals een gemeentelijke Oekraïne-coördinator uitlegt:

“je hebt die evolutie gezien waarbij het in het begin echt puur gaat over leefloon, huisvesting, wat moet ik hier doen in België? [...] Daarna kwamen veel meer gerichte vragen; naar opleidingen, hun kinderen en school, daarna kinderen en hobby's. Allee, dat dat echt altijd wel in een lijn loopt. En die tewerkstelling is ook zo, ja, dat heeft een hele tijd geduurd. [...] Ik denk dat ze de eerste zes maanden heel veel informatie hebben gekregen over tewerkstelling, maar dat daar eigenlijk heel weinig interesse in was toen. En dat dat pas daarna is beginnen komen”

(Medewerker, 16.10.2023)

In het eerste jaar na aankomst waren tijdelijk ontheemden **niet verplicht zich bij VDAB in te schrijven, noch om een Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie (GPMI) te volgen**. Hier kwam in mei 2023 verandering in, toen registratie bij de VDAB verplicht werd.

Vanaf 1 oktober 2023 werd de aanvullende subsidie voor OCMW's om diensten te verlenen aan tijdelijk ontheemden verlaagd van 35% en 25% naar 10%, en gekoppeld aan het opstarten van een GPMI, waardoor zij indirect verplicht werden een GPMI te starten.² **Verskillende eerstelijns werkers evalueerden de verträgen in deze verplichtingen als een positieve benadering:**

“Het is goed dat [tijdelijk ontheemden] veel ruimte kregen voor de taal en zo te leren, ja, en dat er in het begin wel ook heel veel begrip was inderdaad voor de achtergrond en de trauma. Ik denk wel dat dat belangrijk is en dat we bij iedere vluchteling moeten in ons achterhoofd houden dat die mensen wel wat meegemaakt hebben.”

(VDAB medewerker, 16.10.23)

Zoals we beschrijven in onze policy brief over Wonen, spenderen vluchtelingengezinnen vaak het grootste deel van hun tijd en energie aan het zoeken naar een geschikte woning. Voor ouders van minderjarige kinderen is een andere primaire bezorgdheid dan weer het welzijn en het onderwijs van de kinderen – zie onze policy brief over Gezinshereniging. Zolang deze dringende noden niet vervuld zijn, hebben vluchtelingengezinnen het gevoel dat ze niet anders kunnen dan andere integratie-activiteiten tijdelijk op pauze te zetten.

“Ik begon met [taal] lessen, ik deed module één, module twee, we gingen starten met de derde [module], maar de woonsituatie was verschrikkelijk, dus ik moest alles stoppen [...] En de prof zei tegen mij; “Ik zie dat dit te zwaar is voor jou, het gaat niet lukken zo... het is beter als je eerst nieuwe huisvesting vindt, dan kan je beter ontspannen, snap je, deze dagen kun je niet goed werken”.

(Congolesse moeder, 29.09.2022).

Ons onderzoek met vluchtelingengezinnen die niet vallen onder de Tijdelijke Beschermingsrichtlijn suggereert dat **prioriteit geven aan wonen en onderwijs de vier pijlers van het Vlaamse integratiebeleid** (i.e. NT2, Maatschappelijke Oriëntatie, toeleiding naar werk en sociale netwerken) **zowel effectiever als efficiënter zouden maken**.

² Omzendbrief ter vervanging van de omzendbrief over de wet van 18 mei 2022 tot bevordering van de integratie van de begunstigden van het tijdelijk beschermingsstatuut, kenmerk 8775, 10 juli 2023.

2. Begeleiding naar Duurzame Huisvesting

De ontvangst van tijdelijk ontheemden biedt een treffend voorbeeld van **hoe overheden op een pragmatische, haalbare manier prioriteit kunnen geven aan wonen**. Zo liet de Vlaamse regering ondermeer toe om **kortere huurovereenkomsten** te sluiten³, en om **leegstaande woningen en andere gebouwen** – vaak in afwachting van renovatie – in bezit van publieke instellingen tijdelijk in gebruik te nemen voor verhuur via sociale woonmaatschappijen.⁴ Daarnaast kocht de Vlaamse overheid woonunits aan die fungeerden als **nooddorpen in Mechelen, Gent en Antwerpen**, in nauwe samenwerking met gemeentelijke besturen (in Mechelen, Gent en Antwerpen). **Deze woningen werden ingegeven in de Vlaams Huisvestingstool**, waardoor deze efficiënt konden worden toegewezen door heel Vlaanderen.

Verschillende praktijkwerkers merkten evenwel op dat het bij deze vormen van huisvesting **van cruciaal belang is dat de woningen van voldoende kwaliteit zijn**, en dat zij lang genoeg ter beschikking zijn, zodat bewoners niet op korte termijn opnieuw moeten verhuizen – zie ook onze Policy brief over Wonen.

[...] in uiterste nood kunt ge daar iemand een maand zetten, maar we gaan niet mensen verschuiven van 't één naar 't ander, hè. Bijvoorbeeld, ik weet een complex waar dat dat niet oké is op dit moment qua bewoonbaarheid, en ja, we hadden daar inderdaad mensen kunnen zetten voor drie maanden, maar daarna beginnen de verbouwingen dus dan moeten ze d'r weer uit en moeten ze weer verplaatsen. Dat was wel iets, dat we altijd zoveel mogelijk naar een duurzame huisvesting zoeken.

(Gemeentelijke medewerker, 16.10.2023)

Via de **campagne #plekvrij** moedigde toenmalig Federaal Staatssecretaris voor Asiel en Migratie Sami Mehdi Belgische burgers aan om als gastgezin onderdak te bieden aan personen uit Oekraïne.⁵ Om deze vorm van huisvesting te vergemakkelijken werd een **speciale code geactiveerd (woningcode 06)**, waardoor de gemeentelijke administratie gemakkelijk een tweede gezin op een zelfde adres kon registreren in het gemeenteregister.⁶

Met name in gemeenten waar uitgebreidere ondersteuning werd geboden aan gastgezinnen, werd deze vorm van onderdak als zeer positief ervaren.⁷ Een medewerker van de gemeente legt uit hoe deze vorm van huisvesting ook **bijdraagt aan kansen om Nederlands te leren, sociale netwerken op te bouwen, en de weg te vinden in de Vlaamse samenleving als geheel.**

Je merkt wel een groot verschil tussen de Oekraïners die in een opvangcentrum zitten en de Oekraïners die in [gemeente C] bij gastgezinnen of, ja, die zijn toch wel een pak zelfredzamer hè. [...] Je ziet ook dat die hun taalbeheersing veel sneller gegaan is als in 't opvangcentrum. [...] Ik heb mensen gehad die in een gastgezin zaten, geen nieuwe woning hadden en die dan naar het opvangcentrum zijn gekomen en die dan echt zeiden in het opvangcentrum van; "Mijn Nederlands gaat keihard achteruit want ik gebruik geen Nederlands niet meer".

(Gemeentelijke medewerker, 16.10.2023)

Deze ervaring benadrukt het potentieel van de **Melding Tijdelijk Wonen, die een gestructureerde vorm van samenwonen voor burgers en vluchtelinggezinnen mogelijk maakt**. Dit wordt echter nog steeds bemoeilijkt door complexe administratieve procedures⁸ en door

³ Art. 6, Besluit van 18 maart 2022 van de Vlaamse Regering tot regeling van de tijdelijke huisvesting van gezinnen of alleenstaanden die dakloos zijn of dreigen te worden naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne.

⁴ Art. 5, ibid.

⁵ De campagne werd op federaal niveau gestart door Sammy Mahdi (toenmalig staatssecretaris voor Asiel en Migratie) maar werd beleidsmatig verder vormgegeven door de Vlaamse overheid.

⁶ Omzendbrief van 3 maart 2022 betreffende de "Inschrijving van de Oekraïense bevolking in de bevolkingsregisters onder het statuut van de tijdelijke bescherming, kenmerk III21/724/R302/22.

⁷ Zie ook Schrooten, M. et al. (2022). #PlekVrij. Particuliere opvang van Oekraïense vluchtelingen in België. Brussel: Onderzoekscentrum Sociaal Werk & Kenniscentrum Gezinswetenschappen (hogeschool Odisee).

⁸ Interview municipality C, 14.05.24.

beperkingen in tijd (max. 3 jaar).⁹ Met de juiste aanpassingen zou deze vorm van tijdelijke opvang op een duurzame wijze uitgerold kunnen worden als een vorm van *transitwoningen*, zodat vluchtelingengezinnen toegang over een vaste verblijfplaats en begeleiding beschikken terwijl zij op zoek gaan naar een eigen woning. **De nieuwe Woningcode 06**¹⁰ zou in gebruik kunnen blijven als **tussentijdse oplossing**, terwijl personen de (complexe) administratieve procedure voor de Melding Tijdelijk Wonen doorlopen.

Zoals gezegd werd de **Vlaamse huisvestingstool** ontwikkeld om de beschikbaarheid van de diverse soorten huisvesting te kunnen inzien en toewijzen. Deze tool kan ingezet worden om **vergelijkbare vormen van tijdelijke huisvesting toe te wijzen aan vluchtelingengezinnen**.¹¹ Gezien het feit dat de ontwikkeling van deze tool een investering van bijna 3 miljoen bedraagt, zou het op zijn minst efficiënt zijn om deze tool een duurzame functie te geven in het voorzien van woningen voor vluchtelingengezinnen.¹²

3. Flexibiliteit met Betrekking tot Taal

Om de vlotte aankomst van tijdelijk ontheemden in België te faciliteren, stelden instellingen als de VDAB en verschillende OCMW's **Oekraïens en/of Russisch sprekende medewerkers aan** om mensen uit Oekraïne te begeleiden naar de Vlaamse arbeidsmarkt en om hun dossiers bij de sociale diensten administratief in orde te brengen.¹³ Deze medewerkers kregen een tijdelijk contract om de minimumvereisten die doorgaans gelden voor hun Nederlands taalvaardigheid te omzeilen. **Met name om tijdelijk ontheemden correct te informeren over hun formele rechten en plichten, bleken deze anderstalige**

medewerkers van grote waarde voor maatschappelijk assistenten.

We hebben soms een Arabisch sprekende persoon als brugfiguur tussen de maatschappelijk werker en de klant, maar dat was dan één iemand voor heel die groep. Als je nu ziet wat dat er ingezet geweest is om met [tijdelijk ontheemden] te kunnen communiceren [...] Het heeft de maatschappelijk werkers enorm geholpen, want wij konden met die mensen niet communiceren. Dus wij zetten dan die Oekraïens en Russisch sprekende mensen in om contact te nemen met die mensen en uit te leggen van die papieren hebben wij nodig, gewoon al om het dossier in orde te krijgen. Dat hadden we met de andere vluchtelingen misschien ook moeten doen.

(OCMW medewerker, 04.12.23)

Daarnaast investeerde de Vlaamse regering in een **infolijn** voor vragen van tijdelijk ontheemden, eerstelijns werkers, vrijwilligers en gastgezinnen met betrekking tot onder meer wonen, onderwijs, werk en psychosociaal welzijn. Behalve in het Nederlands en Engels was de infolijn **eveneens beschikbaar in het Oekraïens**. De infolijn werd concreet uitgevoerd door de NGOs Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Orbit vzw en Solentra vzw.¹⁴

Deze flexibele houding ten opzichte van taalvereisten bleek ook uit de organisatie van een professionele **cursus voor Oekraïense vrachtwagenchauffeurs**, die tijdelijk ontheemden in staat stelde om binnen Europa hun beroep te kunnen uitoefenen.¹⁵ Deze cursus werd georganiseerd in lijn met het talenplan **"Vijf voor Taal"**, dat tot doel stelt om **taalverwerving in functie van werk te promoten**. Ook dit werd door verschillende praktijkwerkers als een positieve maatregel ervaren:

Algemene toelichting bij de aanpassing van de middelenbegroting en de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2022, 17 (2021-2022) – Nr. 1, 20 mei 2022, p. 156).

²³ Interview OCMW employee, municipality C, 04.12.2023.

¹⁴ Zie [Vlaanderen helpt Oekraïne](#) en [Vluchtelingenwerk Vlaanderen](#).

¹⁵ VDAB, [VDAB helpt Oekraïense vrachtwagenchauffeurs de weg op](#), 6 november 2023.

⁹ Orbit vzw, [Handleiding: Melding Tijdelijk Wonen – voor zij die hun woning willen delen met erkend vluchtelingen](#).

¹⁰ Omzendbrief van 3 maart 2022 (n15).

¹¹ Zoals ook Vluchtelingenwerk Vlaanderen onderschrijft: zie Vluchtelingenwerk Vlaanderen, *Tien lessen die we trekken uit de voorbije maanden Oekraïne beleid*.

¹² De kosten voor de ontwikkeling van de Vlaamse huisvestingstool, als onderdeel van het Noodfonds Oekraïne, werden begroot op €2,950,000 (zie

Dit is misschien ook een initiatief wat we voor andere sectoren kunnen doen. Wij zijn regionaal georganiseerd, de opleidingen worden ook regionaal georganiseerd. Maar in een aantal gevallen is het misschien handiger om het helemaal open te trekken voor meerdere provincies en dan ergens centraal de mensen laten toekomen en daar de opleiding geven, dan kun je ook een tolk regelen als het moet. [...] Het kan niet voor alle beroepen. [...] [Maar] op die manier kunnen we ook intern wat obstakels wegnemen.

(VDAB medewerker, 25.10.23)

Ondanks de sterke klemtoon die het Vlaams regeerakkoord legt op taalverwerving als voorwaarde voor toegang tot bepaalde rechten¹⁶ en de strikte toepassing van de taalwetgeving op het gebruik van de Nederlandse taal door overheidsdiensten, wijst ons onderzoek uit dat een doordachte flexibiliteit m.b.t. taalvereisten de zelfredzaamheid van vluchtelinggezinnen ten goede komt – zie onze policy brief over Taal en Publieke Dienstverlening. **Met name in de context van cruciale administratieve procedures en een gerichte toeleiding naar snelle en duurzame tewerkstelling, kan een flexibel taalbeleid in de eerste periode na erkenning leiden tot een effectiever en efficiënter integratiebeleid.**

Aangezien het Vlaams regeerakkoord voorziet dat nieuwkomers een Nederlands niveau mondeling B1 dienen te behalen om het inburgeringsexamen te behalen, lijkt het des te belangrijker dat **wordt ingezet op tewerkstelling met geïntegreerde mogelijkheden tot taalverwerving**, om te vermijden dat de duurzame tewerkstelling van vluchtelinggezinnen nodeloze vertraging oploopt. Daarbij kan sterker ingezet worden op het gebruik van het recht van werknemers op opleidingsverlof, zodat vluchtelinggezinnen hun Nederlands kunnen blijven

versterken ook nadat zij werk vinden – zie ook onze policy brief over Duurzame Tewerkstelling.

BELEIDSAANBEVELINGEN

Voor Wonen in Vlaanderen en het Vlaams Ministerie van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd:

- **Gebruik met behulp van de Huisvestingstool een deel van de woonunits die zijn geplaatst voor de opvang van tijdelijk ontheemden, als transit accommodatie voor vluchtelinggezinnen** die een positieve beslissing hebben gekregen, terwijl zij opzoek gaan naar eigen duurzame huisvesting.¹⁷
- Zorg dat **woningen die door gemeenten worden ingegeven in de Vlaamse Huisvestingstool** voor de tijdelijke opvang vluchtelinggezinnen familieleden **minimaal 6 maanden¹⁸ beschikbaar zijn**; maak dit een voorwaarde voor gemeenten om subsidies te ontvangen voor de huisvesting die zij via de tool beschikbaar stellen.
- **Houdt de woningcode 06 actief** en sta deze vorm van huisvesting toe terwijl personen de administratieve procedure voor de Melding Tijdelijk Wonen doorlopen.
- **Vereenvoudig de administratieve procedure voor de Melding Tijdelijk Wonen.**
- **Vermeld “Melding Tijdelijk Wonen” als mogelijkheid op de website van de Vlaamse overheid** en biedt gepaste informatie over deze woonvorm en de procedurele verplichtingen.
- **Informeer relevante actoren over de mogelijkheid van Melding Tijdelijk Wonen** zodat aanvragen niet onrechtmatig worden afgekeurd.

¹⁶ Het Vlaams regeerakkoord voorziet voor sociale huurders minimaal een mondeling niveau B1 Nederlands.

¹⁷ In combinatie met de tijdelijke opvang van sociale huurders in geval van renovatiewerken in sociale huurwoningen, zoals aangekondigd in de *Beleidsnota Wonen 2024-2029* van 15 november 2024 (140(2024-2025) – Nr. 1).

¹⁸ Op basis van onderzoek uitgevoerd door de VVSG (Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten) in 2019 (zie [hier](#)) lijkt een minimum van 6 maanden aangewezen. Op basis van de ontwikkelingen op de Vlaamse woningmarkt kan deze termijn eventueel nog opgetrokken worden.

- **Verwijder de tijdslimiet (max. 3 jaar)** dat op dit moment voor **Melding Tijdelijk Wonen** wordt gesteld.

Voor het Vlaamse Agentschap Binnenlands Bestuur, de Agentschappen Integratie en Inburgering, en het Vlaamse Ministerie van Binnenland:

- **Leg maatschappelijke verplichtingen betreffende integratie geleidelijk** aan op aan vluchtelinggezinnen en andere nieuwkomers, zodat zij zich in de eerste fase na een positieve beslissing kunnen focussen op het vinden van duurzame huisvesting en onderwijs voor de kinderen. Inburgeringstrajecten kunnen reeds worden uitgesteld als een nieuwkomer daarvoor in aanmerking komt op basis van een van de redenen.¹⁹ Overweeg een bredere toepassing van deze regeling om het integratietraject efficiënter en effectiever te maken.
- Voorzie, in lijn van de **Infolijn**, bij de verschillende overheidsdiensten de mogelijkheid tot **vertaling in een contacttaal tijdens minstens het eerste jaar na een positieve beslissing**²⁰ om te zorgen dat administratieve verplichtingen rondom de vestiging in Vlaanderen correct en efficiënt worden afgehandeld en personen met IB en hun familieleden de rollen van de verschillende Vlaamse diensten, alsook hun eigen rechten en verplichtingen, goed begrijpen – zie onze Policy Brief over Taal en Publieke Dienstverlening.
- **Maak een uitzondering zodat meertalige medewerkers een functie kunnen bekleden binnen de publieke dienstverlening, en dat van hen geen taaltest Nederlands vereist wordt om in aanmerking te komen voor een vast contract.**²¹ Op die manier gaat er minder kennis en ervaring verloren dan bij het gebruik van enkel tijdelijke contracten (zoals het geval was bij Oekraïens/Russisch sprekende medewerkers). Deze

personen kunnen hun Nederlands verbeteren 'on the job', terwijl zij taalgenoten bijstaan.

Voor de VDAB:

- **Stimuleer het gebruik van het recht van werknemers op opleidingsverlof**²² als een mogelijkheid om taal Nederlands te blijven volgen tijdens kantooruren.

MEER LEZEN?

- Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de Rechten van de Mens (FIRM), Myria, Unia, Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting, het Kinderrechtencommissariaat & Délégué général aux droits de l'enfant (DGDE). (2022). [Van goede praktijk naar structurele beleidsmaatregel: Beleidsvoorstellen naar voorbeeld van het onthaal van Oekraïners op de vlucht.](#)
- Geldof, D. et al. (2023). Vluchtelingen: deserving versus undeserving? Verschillen in beleidsaanpak van opvang en inclusie tussen Oekraïners en andere mensen op de vlucht. In: Coene, J., Ghys, T., Hubeau, B., Marchal, S., Raeymaeckers, P., Remmen, R., Vandenhole, W., Van Dooren, W. & Van Regemortel, H. (red.), [Armoede en ongelijkheid. Jaarboek 2023.](#) Leuven, Acco, pp. 153-171.
- Schrooten, M. et al. (2022). [#PlekVrij. Particuliere opvang van Oekraïense vluchtelingen in België.](#) Brussel: Onderzoekscentrum Sociaal Werk & [Kenniscentrum Gezinswetenschappen](#) (hogeschool Odisee).
- Schrooten, M. et al. (2024). [De ervaringen van Vlaamse lokale besturen ronde opvang en opvolging van](#)

¹⁹ Zoals vermeld in Art. 22 van het Besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 7 juni 2-13 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid.

²⁰ Met een mogelijkheid tot verlenging, op basis van een individuele beoordeling. Zie ook het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) aan de VDAB van 13 mei 2022 waarin ze specificeren dat: "De Nederlandse afdeling van de VCT [„] al verschillende keren [heeft] geadviseerd dat zij het gebruik van andere nuttige talen uitzonderlijk,

beperkt en tijdelijk kan aanvaarden in de dienstverlening ten aanzien van de specifieke inwoners die zich in een eerste integratiefase bevinden en nog niet de gelegenheid hadden voldoende Nederlands te leren..." (p. 4).

²¹ Ibid.

²² Decreet van 12 oktober 2018 houdende het Vlaams opleidingsverlof en houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie.

[Oekraïeners](#), Brussel: Onderzoekscentrum Sociaal Werk (hogeschool Odisee).

- Vluchtelingenwerk Vlaanderen. (2022). [Tien lessen die we trekken uit voorbije maanden Oekraïne beleid](#).

AUTEURS

Roos-Marie van den Bogaard, Onderzoeker
RoosMarie.vandenBogaard@UGent.be

Dr. Giacomo Orsini, Coördinator
Giacomo.orsini@ugent.be

Prof. Robin Vandevordt, Hoofdpromotor
Robin.vandevordt@ugent.be

Met dank aan alle gesprekspartners en andere experts om hun inzichten met ons te delen

www.REFUFAM.be